

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 68 (1)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Maja 1927.

PATENTNI SPIS BR. 4255

Charles V. Keller & Cie., Zug, Švajcarska.

Gurajuća brava sa zadrživačima bez opruge.

Prijava od 9. decembra 1924.

Važi od 1. avgusta 1925.

Pravo prvenstva od 15. decembra 1923. (Švajcarska).

Kod gurajućih brava poznatih pod imenom „Yale - ove brave“ predviđeni su za zadrživače elastični klinovi, koji se pri otvaranju brave ključem udešavaju prema jednom obrtnom cilindru. Ovi elastični klinovi jesu izvor ne sigurnost zbog njihovog malog prečnika i opruga u odnosu na pouzdano funkcionisanje brave, pri čemu opruge mogu izneveriti usled kvara, popuštanja, ulazanja prljavštine i t. d. usled čega trpi sigurnost brave. Nasuprot malog prečnika klina ne može dužina brave sići ispod dovoljno male mere pa čak ako je predviđeno manje zadrživača. Dalje nije prosta izrada ovih brava sa malim klinovima.

Predmet ovog pronalaska jeste gurajuća brava, kod koje su izbegnuti ovi nedostaci. Ovo je postignuto time, što su otklanjanjem opruga rasporedene lamele, koje leže jedna za drugom, kao zadrživači. Time je izbegnuta nesigurnost opruga dužina; brave može se ili smanjiti sa istom sigurnošću ili povećati sigurnost kod iste dužine i izrada se može izvršiti na prost način.

Na priloženom nacrtu predstavljen je jedan primer, izvođenja predmeta pronalaska sa jednom varijantom detalja. Ovde pokazuju:

- sl. 1 uzdužni presek brave;
- sl. 2 poprečan presek iste;
- sl. 3 jednu lamelu;
- sl. 4 i 5 varijante detalja;
- sl. 6 pomoćno srestvo za utvrđivanje.

Pomoću ležišnih kutija **a** i **b** obrtno naleže u omotaču **c** zahvatani klin **d** kvadratnog preseka, koji služi za guranje reza **f** (sl. 1) rasporedene u kutiji **e** (nepredstavljene u sl.

1). To se može izvršiti na ma koji nepoznati način, na pr. palcem spojenim sa zahvatnim klinom, koji deluje na udarne elastične reze, pomoću krivajnog šipa i t. d. Ovaj zahvatni klin opkoljen je velikim brojem jedno iza drugog raspoređenih pravouglanih lamela **g** sa pravouglanim isečkom **h**. Isečki **h** jednaki su međusobom, ali raspoređeni u raznim visinama. Ispod i više lamela izdubljen je u omotaču po jedan žleb **i**₁, odu **i**₂, u koji mogu ući lamele. Ključ **k** ima već poznate plošte izvođene sa jednim ili više uzdužnih žljebova i prolazi kroz prorez **l** zahtevanog klina. Njegova gornja ivica **m** načinjena je talasasto, dok donja izlazi napred u jedan šiljak **n**, inače pak ide aksialno.

U položaju predstavljenom u sl. 1 sa uvedenim ključem može se zahvatni klin **d** sa zadrživačima **g** i ležišnim kutijama **a** i **b** obrtati ključem, pri čemu su zadrživači usled tasastog oblika ključa koji odgovara jedan drugom i usled različitih visina isečaka **h**, tako udešeni, da njihovi čoškovi mogu proći na ivici žljebova **i**₁ i **i**₂. Pri izvlačenju ključa ulaze onda u ovaj žleb svi zadrživači i isključeno je obrtanje zahvanog klina i sa time i pomeran reze. Pri ponovnom uvlačenju ključa lamele ponovo dobijaju sukcesivno odgovarajući talasast oblik gornje ivice ključa i udese se (šiljak **h** mora u tom cilju prirodno izaći bar za jednu debljinu lamele više gornje prednje ivice). Ako se talasasta linija ključa makar samo na jednoj jedinosti lameli ne slaže sa linijom pravog ključa, onda se odgovarajuća lamela ili nedovoljno izdiže, ali pak i suviše, tako da iste ili ostaju u donjem žlebu **i**₁ ili

se penju u gornji žljeb i_2 ; u oba slučaja onemogućeno je obrtanje. Sigurnost ove brave je dakle vrlo velika. Dužina se pri tome nasuprotop može malo zadržati, jer lamele treba da budu vrlo tanke, i pošto leže jedna na drugu, može se postaviti veliki broj na malu dužinu, što je isključeno kod klinova. Opruge nisu potrebne; ključ doводи ponovo lamele o zatvorenom položaju, ako se to ne izvrši sopstvenom težinom. Izrada je vrlo prosta; pošto su lamele i veličina njihovih isečaka svi jednaki jedan drugom do visine isečaka, to se najpre mogu sve lamele izraditi podjednako velike i zatim pri uguranom ključu aksialno frezovati gornju i donju stranu svežnja lamela usled čega isečni dolaze u tačan položaj. Menjanjem talasastog oblika gornje ivice ključa i odgovarajućim rasporedom isečaka lamela u odnosu na njihov visinski položaj mogu se izraditi najrazličitije brave.

Kod varijente detalja predstavljene u sl. 4 i 5, presek prednjeg dela omotača jeste kvadratan umesto ovalan, pri čemu je u svakom čošku po jedna rupa u obliku zavrtnja, od kojih po dve koje stoje više čoška, služu za utvrđivanje kutije e za rezu i to jedna za levi, druga za desni raspored brave. Time je omogućeno da se ista brava upotrebi za levi i desni raspored. Uređenje bi se moglo ovde i tako udesiti, da bi lamele imale osim vertikalnog pomeranja da načine još i horizontalno, pri čemu bi se morali izdubiti još žljebovi u omotaču desno i levo od lamela, da bi se sprečilo obrtanje. Sigurnost bi se mogla tako još povećati. Mogao bi i jedan deo zadrživača činiti vertikalno pomeranje, drugi horizontalno.

Sl. 6 pokazuje prednji izgled i presek omota, koji bi se zgodno namestio na vratima pri nameštanju brave. Njegova prednja ivica je oštra kao gurajuća torba, (kesa) tako da se sa njom može probiti otvor iz vrata, koji je potreban za bravu. Omot može onda ostati kao postava u vratima i brava u nju namestiti, ili se isti može opet udaljiti.

Raspored bi se mogao i tako načiniti, da

žljebovi, umesto u omotaču, budu namešteni u zahvatnom klinu i da lamele dobiju nastavke, koji mogu ići u isečke lamele i u žljebove u zahvatnom klinu i iste bi se udesile prema ovim žljebovima.

Gornja ivica ključa mogla bi ići umesto talasasto i prema drugoj liniji sa ispupčenjima i izdubljenjima, na pr. po jednoj isprekidanoj liniji. I gornja ivica ključa mogla bi imati isti oblik kao prva ivica, da bi se primorale lamele na pomeranje.

Patentni zahtevi:

1. Gurajuća brava, naznačena time, što se izbacivanjem opruga, nalaze kao zadrživači lamele razređene jedna iza druge.

2. Gurajuća brava po zahtevu 1, naznačena lamelama sa izdubljenjima (h), pomoću kojih u pokretno vode preko zahvatnog klina reze (d) koji prolazi kroz izdubljenja, i kroz žljebove (i_1 , i_2) koji leže prema lamelama, prema kojima se žljebovi udešavaju radi obrtanja zahvatnog klina sa lamelama.

3. Gurajuća brava po zahtevu 2, naznačena time, što su žljebovi (i_1 , i_2) izdubljeni u omotaču.

4. Gurajuća brava po zahtevu 2, naznačena jednim ključem sa najmanje jednom ivicom (m), koja obrazuje ispupčenja i izdubljenja, pomoću koje se bar približno vezane udešavaju spoljne ivice svežnja lamela, tako da se mogu proširiti na žljebovima.

5. Gurajuća brava po zahtevu 4, kod koje je ivica za udešavanje (m) ključa načinjena talasasto.

6. Gurajuća brava po zahtevu 4, naznačena time, što ključ prema ivici (m) koja se udešava ima na svom prednjem kraju šiljak (n), da bi se pri svom izvlačenju vratile lamele u zatvoren položaj.

7. Gurajuća brava po zahtevu 1, naznačena jednim omotom sa prednjom ivicom u obliku sečice, koja je pogodna, da izbuši u vratima otvor određen za bravu i da istovremeno služi kao postava ovom otvoru.

Fig. 1.

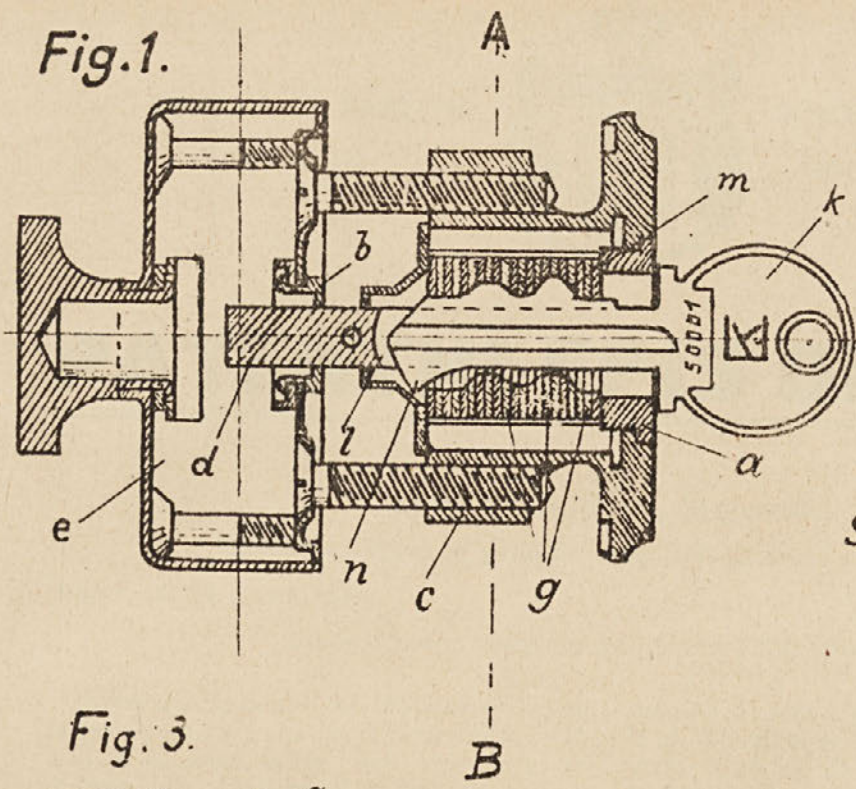

Fig. 2.

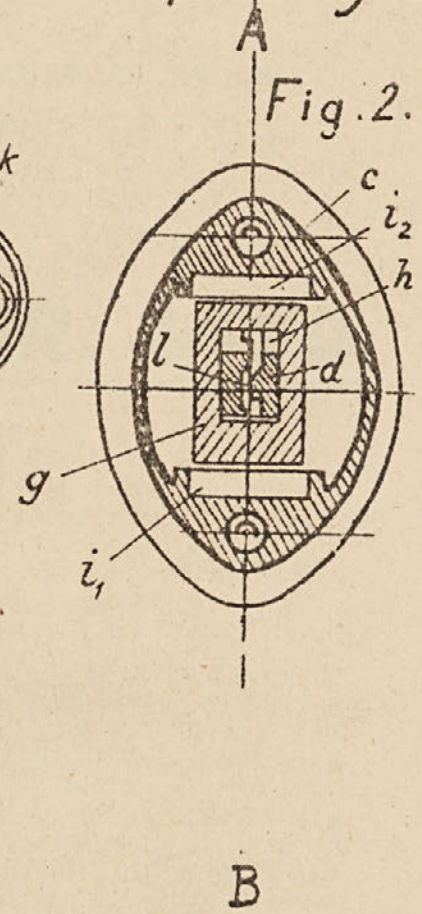

Fig. 3.

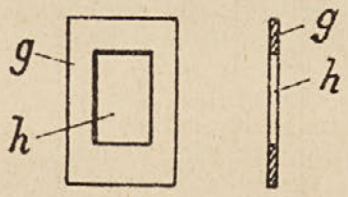

Fig. 4.

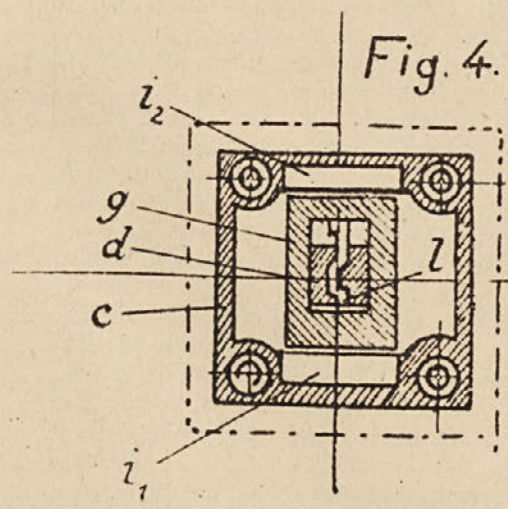

Fig. 5.

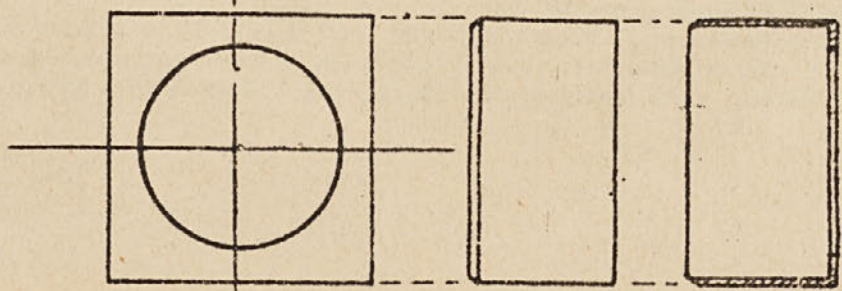
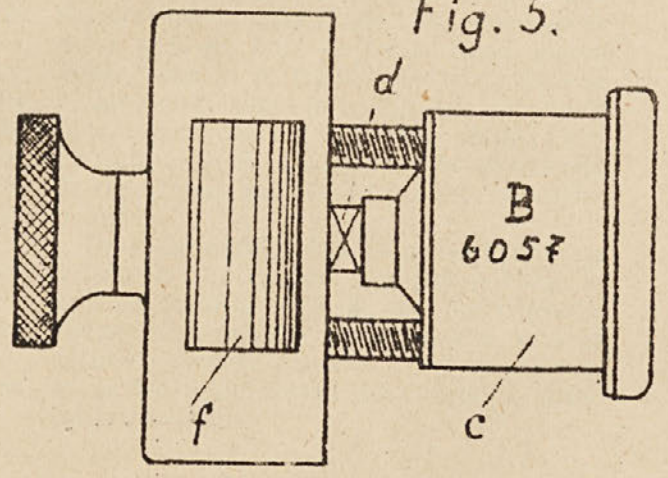

Fig. 6.

Fig. 1

A

Fig. 2

